

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 2. An filius Paulus Sacerdos non obstante ea Scheda Legitimam sibi
vindicare possit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

hanc rationem, si aliquid alicui datum esset occultè à testatore, ut illud post testatoris mortem expenderet in aliquam piam causam, vel ut sibi tanquam pauperi applicaret, valida esset talis dispositio in foro conscientiae, tenereturque talis juxta mentem testatoris id expendere, esto nullus adfuerit testis, nullaque ea de re confecta fuerit scriptura. Idem DD. complures affirmant de casu, quo moriturus cœpit condere testamentum, aut codicillum, & morte præventus non potuit illud ad finem perducere; ubi licèt secundùm alia non pia irritum sit, valet tamen quoad pia legata, quæ in sua illa imperfecta dispositione jam expresserat, nec obest quòd voluntatem suam mutare potuerit; nam cum nullam re ipsa mutationem significaverit, aut fecerit, naturali pariter, ac Canonico jure firma manere debet, ut docent Bartol. *l. in testam. ff. de fidei commis.* Covar. *l. c. n. 14.* Abb. *in c. 1. & penult. de success. ab intestato.* Tiraq. *privil. 7.* Molina *l. c.* Laym. *tr. 5. c. 2.* aliique.

393 Ad 2. Q. R. Affirmativè; pater enim debet legitimam filio *l. scimus 36. §. illud præterea 2. ibi ne filius fraudetur debito naturali, C. de in off. test.* quâ proin sine legitima causa eum privare non potest, adeò, ut si in minori quantitate sit institutus, quàm esset legitima ei debita, eidem conce-

datur actio ad supplementum usque ad integram legitimam portionem; non tamen actio inofficiosa adversus testamentum, uti post *l. omnimodo C. de inoffic. test.* expressè habetur in *Authent. ut cum de appell. cognos. §. hac autem disposuimus, his verbis: si qui hæredes fuerint nominati, etsi certis rebus jussi fuerint esse contenti, hoc casu testamentum quidem nullatenus solvi præcipimus: quid quid autem minus eis legitima portione relictum est, hoc secundùm nostras alias leges ab hæredibus impleri.* Quod si tamen parens causam legitimam ingraticudinis addidit, cur velit, ut non plus accipiat, actio ad supplementum non conceditur juxta *citt. leg. omnimodo & c.* Dixi causam legitimam; nam ex præscripto *Novell. 115. c. 3.* ut filius possit à patre ex hæreditariis tria requiruntur. 1. Ut fiat ex causa justa: 2. Ut illa causa difertè, & in specie in testamento exprimatur. 3. Ut causa exhæreditationis ab hærede in testamento instituto probetur. &c. Porrò legitimæ debitæ descendentibus nullum gravamen, modus, conditio, dilatio apponi potest, quòd si apponatur, licèt filio non concedatur querela inofficiosa ad annullandum tale testamentum, attamen gravamen, modus, conditio, dilatio sunt ipso jure nulla, non secùs, ac si non essent apposita, ut tenet communis DD. apud, & cum Ant. Gomez *1. tom. variar. resolut. c. 11. n. 24.* & expressè habetur, *leg. quoniam*

in priorib. C. de inoffic. test. l. 17. tit. 1. & l. 11. tit. 4. part. 6. l. scimus 36. §. cum autem 1. C. de inoffic. test. idque meritò; cum enim Legitimæ portio legis dispositione potius, quàm iudicio testatoris definita sit, conveniens non fuit, eam istius arbitrio gravaminis adjectione deteriore reddi.

An autem Paulus Sacerdos sumptus tempore Studiorum à se factos computare debeat in suam legitimam, videtur negativè respondendum, eò quòd filius sumptus, quos ex voluntate patris studiis vacans fecit, non teneatur mortuo patre afferre ad partitionem cum aliis fratribus, sed solvendi sint ex communi massa bonorum paternorum, ut docent Navarr. in *Man. c. 17. n. 160.* Molina *D. 239. Ant. Gom. ad leg. 29. Taur. n. 16.* Sylvest. *V. pecul. 2. q. 2.* Bartol. in *tr. de duob. fratrib. n. 16.* & l. 1. §. nec castrense n. 8. ff. de collat. bonor. Lopez aliique, quibus consentit l. ult. ff. de petit. heredit. Nisi filius, (ut limitat Bartol.) fortè habeat bona propria, ex quibus sustentetur.

Ratio est, (ut alibi à nobis insinuatum est) quia hi sumptus sunt loco alimentorum, seu expensæ ad patrem spectantes, qui filium in studiis ex ejus consensu versantem sustentare tenetur, quique potest, si velit, uni filiorum splendidiorē, melioremque sustentationem

suppeditare, quàm aliis: imò secundum Molinam l. c. alimenta, quæ filiis in studiis versantibus præstantur, sunt privilegiata ut quasi castrensia bona ad eos pertinere videantur, eò quòd scientiæ in commune Reipublicæ bona cedant.

Nihilominus (præscindendo interim ab aliis rationibus, quas pro se Paulus allegat) R. expensas à Paulo in studiis factas conferendas esse in legitimam portionem, saltem quoad majorem earum excessum, quem in studiis versans fecit, & domi manens non fecisset; nam licet hujusmodi expensæ non sint conferendæ juxta superius dicta, id tamen limitandum est, ut notat Gom. l. c. nisi pater contra protestetur, & expressè velit, ut conferantur in legitimam, prout liberè velle potest; cum non teneatur pater filium mittere ad studia, præscindendo ab aliquo alio pacto; atqui ex circumstantiis casus constat de contraria voluntate patris volentis eas conferri in sua ultima voluntate in illa scheda relicta id expresserit, dum dixit: Quòd, cum filio petere, & filia Joannæ patrimonium jam extradiderit; pro filio verò paulo sacerdote sumptus pro studiis fecerit, cum re sua ita disponat &c. ubi in hac ultima sua voluntate sumptus illos pro legitima assignat, nulla ampliùs facta mentione de proposito, seu promissione prius ad protestationem filii

fili præteriti facta, aliquid Paulo suppeditandi pro suppellectile comparanda, si Parochiam obtinuerit. Aliud esset, si de iis sumptibus in illa sua ultima voluntate mentionem non fecisset, atque adeò non constaret demente testatoris.

Dixi præscindendo ab aliis rationibus à Paulo adductis, nam si Paulus à potiori victum, & vestitum per suam industriam, & merita ex conditionibus & Alumnatu ipse sibi comparavit, ut ille asserit, & ratio allegata, cur ita pater disposuerit, nulla sit; hæc utique in considerationem, & computum venire poterunt.

Dixi 2. saltem quoad majorem earum excessum, quem domi manens non fecisset, eò quòd pater plus cum eo in studiis versante insumpserit, quàm domi aliàs fuisset insumpturus; nam pater gratis tenetur præstare filio ordinaria alimenta, quando ea aliunde non habet, ut notat cum aliis *citt. Gomez* quæ proin, utpote aliàs debita, in legitimam computari non poterunt.

395 Ad 3. Q. Quo jure debeatur legitima? R. Liberi, & parentibus, saltem quoad substantiam deberi juræ naturæ; filiis quidem à parentibus in alimenta, parentibus verò à filiis titulo pietatis, & gratitudinis, si quidem parentum hi filii

sine propriis filiis decedunt. De filiis constat ex *citt. l. scimus 36*. De parentibus patet ex *C. si pater 1. h. t. in 6*. Et de utrisque ex *Novell. 1. princ. §. primum*, 2. ubi Imperator ait, filiis, nepotibus, patribus, & matribus Legitimam deberi secundum naturam. Ad fratres quod attinet, non tenetur frater fratrem instituere, sed eum præterire impunè potest, excepto casu, quo frater, fratre germano præterito, hæredem instituit personam turpem, cujusmodi sunt meretrices, Concubinarij, Lenones, mimi, filij Presbyterorum, adulterini, incestuosi, & quocunque coitu à legibus damnato procreati. Quo in casu jure duntaxat civili legitima debetur, & proposita à fratre querelâ inofficiosi, ejusmodi testamentum rumpi potest, *leg. fratres 27. C. de inoffic. testam. D. dñi* est supra Legitimam filiis & parentibus jure naturali, saltem quoad substantiam deberi; nam determinatio quantitatis à jure civili statuta est, & idcirco Legitima à legibus etiam appellatur. Jure autem antiquo Legitima erat quadrans, seu quarta pars substantiæ defuncti, *§. sed hæc 3. & §. fin. instit. de inoffic. testam.* Sed jure novo hæc portio aucta est, ita ut modò triens, & aliquando semis debeatur, *Auth. novissima C. de inoffic. testam. & Novell. 18. cap. 1.* Et filiis quidem ita, ut triens iisdem debeatur, si quatuor sint, vel pauciores; semis autem, si quinque